

are of your sort? then shall ye make me endanger my head to the king.

11 Then said Daniel to Melzar, whom the prince of the eunuchs had set over Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah,

12 Prove thy servants, I beseech thee, ten days; and let them give us pulse to eat, and water to drink.

13 Then let our countenances be looked upon before thee, and the countenance of the children that eat of the portion of the king's meat: and as thou seest, deal with thy servants.

14 So he consented to them in this matter, and proved them ten days.

15 And at the end of ten days their countenances appeared fairer and fatter in flesh than all the children which did eat the portion of the king's meat.

16 Thus Melzar took away the portion of their meat, and the wine that they should drink; and gave them pulse.

17 ¶ As for these four children, God gave them knowledge and skill in all learning and wisdom: and Daniel had understanding in all visions and dreams.

18 Now at the end of the days that the king had said he should bring them in, then the prince of the eunuchs brought them in before Nebuchadnezzar.

19 And the king communed with them; and among them all was found none like Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah: therefore stood they before the king.

20 And in all matters of wisdom and understanding, that the king enquired of them, he found them ten times better than all the magicians and astrologers that were in all his realm.

21 And Daniel continued even unto the first year of king Cyrus.

CHAPTER II.

AND in the second year of the reign of Nebuchadnezzar Nebuchadnezzar dreamed dreams, wherewith his spirit was troubled, and his sleep brake from him.

2 Then the king commanded to call the magicians, and the astrologers, and the soothsayers, and the Chaldeans, for to shew the king his dreams. So they came and stood before the king.

3 And the king said unto them, I have dreamed a dream, and my spirit was troubled to know the dream.

4 Then spake the Chaldeans to the king in Syriack, O king, live for ever: tell thy servants the dream, and we will shew the interpretation.

5 The king answered and said to the Chaldeans, The thing is gone from me: if ye will not make known unto me the dream, with the interpretation

11 כְּגִילְכֶם וְחִיבוֹתֶם אֶת־דָּאֲשִׁי לְמַלְךְ: וַיֹּאמֶר דָּנִיֵּאל אֶל־
הַמְּלָצָר אֲשֶׁר מְנַה שַׂר הַסְּרִיסִים עַל־דָּנִיֵּאל חֲנַנְיָה
12 מִיִּשְׁאֵל וְעֹזְרָה: נִסֶּנָּא אֶת־עֲבָדֶיךָ יָמִים עֶשְׂרֵה וַיְהִנּוּ
13 לָנוּ מִדְּהוֹרַעִים וְנֹאכְלָה וּמִיָּם וְנִשְׁתָּה: וַיֵּרְאוּ לְפָנָיְךָ
מֵרְאִינוּ וּמֵרְאֵה הַיְלָדִים הָאֹכְלִים אֶת פֶּתֶבַּג הַמְּלָכִי
14 וְכֹאֲשֶׁר תִּרְאֶה עֲשֵׂה עִם־עֲבָדֶיךָ: וַיִּשְׁמַע לָהֶם לְדָבָר הַזֶּה
טו וַיִּנְפֹּס יָמִים עֶשְׂרֵה: וּמִקְצַת יָמִים עֶשְׂרֵה נִרְאָה מֵרְאִיהֶם
טז טוֹב וּבְרִיאֵי בָשָׂר מִדְּכָל־הַיְלָדִים הָאֹכְלִים אֶת פֶּתֶבַּג
16 הַמְּלָכִי: וַיְהִי הַמְּלָצָר נֹשֵׂא אֶת־פֶּתֶבַּגָּם וַיֵּין מִשְׁתִּיהֶם
17 וַנִּתֵּן לָהֶם וְרַעֲנִים: וְהַיְלָדִים הָאֵלֶּה אַרְבַּעַתָּם נִתְּן לָהֶם
הָאֱלֹהִים מַדְעָ וְהַשְׁפֵּל בְּכָל־סֵפֶר וְחִכְמָה וְדָנִיֵּאל הַבֵּן
18 בְּכָל־חֹזֶן וְחַלְמוֹת: וּלְמִקְצַת הַיָּמִים אֲשֶׁר־אָמַר הַמְּלָכִי
19 לְהַבִּיאֵם וַיְבִיאֵם שַׂר הַסְּרִיסִים לְפָנָי נְבֻכַדְנֶצַּר: וַיְדַבֵּר
אֲתֵם הַמְּלָכִי וְלֹא נִמְצָא מִכֵּלָם כְּדָנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִיִּשְׁאֵל
כ וְעֹזְרָה וַיַּעֲמְדוּ לְפָנָי הַמְּלָכִי: וְכָל דְּבַר חִכְמַת בֵּינָה אֲשֶׁר־
בִּקֶּשׂ מֵהֶם הַמְּלָכִי וַיִּמְצְאוּ עֲשָׂר יָדוֹת עַל־כָּל־הַחֲרָטְמִים
21 הָאֲשֻׁפִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מַלְכוּתוֹ: וַיְהִי דָנִיֵּאל עַד־שְׁנַת אַחַת
לְכוֹרֶשׁ הַמְּלָכִי:

CAP. II. ב

א וּבְשְׁנַת שְׁתַּיִם לְמַלְכוּת נְבֻכַדְנֶצַּר חָלַם נְבֻכַדְנֶצַּר חֲלֻמוֹת
2 וַתִּתְפַּעֵם רוּחוֹ וַשְׁנֵתוּ נְהִיָתָה עָלָיו: וַיֹּאמֶר הַמְּלָכִי לְקָרָא
לְחֲרָטְמִים וּלְאֲשָׁפִים וּלְמַכְשָׁפִים וּלְכַשְׂדִּים לְהַגִּיד לְמַלְכִי
3 חֲלֻמוֹתָיו וַיָּבֹאוּ וַיַּעֲמְדוּ לְפָנָי הַמְּלָכִי: וַיֹּאמֶר לָהֶם הַמְּלָכִי
4 חֲלוֹם חֲלֻמְתִי וַתִּפְעֵם רוּחִי לְדַעַת אֶת־הַחֲלוֹם: וַיְדַבְּרוּ
הַכַּשְׂדִּים לְמַלְכִי אַרְמִית מְלִכָא לְעֶלְמִין חַיִּי אָמַר חֲלֻמָּא
ה לְעֲבָדֶיךָ וּפְשָׂרָא נְחֹא: עָנָה מְלִכָא וְאָמַר לְכַשְׂדִּיא מְלִתָּה
מִנִּי אֲוָדָא הֵן לֹא תְהוֹדְעוּנִי חֲלֻמָּא וּפְשָׂרָה הַדְּמִין

תתעבדון

א v. 11. טחח בארנה. א v. 13. א בצורי. ב v. 4. יחור. ג v. 5. לכשוא קי

6 תתעבדון ובתיכון נגלי יתשמון: והן חלמא ופשרה
 תהחון מתנן ונבובה ויגר שגיא תקבלון מדקדמי להן
 7 חלמא ופשרה החוני: ענו תננות ואמרין מלכא חלמא
 8 יאמר לעבדוהו ופשרה נהחה: ענה מלכא ואמר מד
 יצב ידע אנא די עדנא אנתון ובנן כל-קבל די חיותון
 9 די-אנדא מני מלתא: די הקחלמא לא תהודעני חדה-
 היא דתכון ומלה בדבה ושחיתה הן מנתון למאמר
 קדמי עד די עדנא ישתנא להן חלמא אמרו לי ואנדע
 די פשרה תהחונני: ענו כשדיא קדם-מלכא ואמרין
 לא-איתי אנש עליבשתא די מלת מלכא וכל להחווה
 כל-קבל די כל-מלך רב ושליט מלה בדנה לא שאל
 11 לכל-חרטם ואשף וכשדי: ומלתא די-מלכא שאל יקרה
 ואחרן לא איתי די יחונה קדם מלכא להן אלהין די
 12 מדרהון עם-בשרא לא איתוהי: כל-קבל דנה מלכא
 בנס וקצף שגיא ואמר להובדה לכל חבימי בבבל:
 13 ודתא נפקת וחבימיא מתקטלין וכעו דניאל וחברוהו
 14 להתקטלה: בארין דניאל התיב עטא וטעם
 לאריוך רב-טבחיא די מלכא די נפק לקטלה לחבימי
 15 בבבל: ענה ואמר לאריוך שליטא די-מלכא עלימה
 דתא מהחצפה מדקדם מלכא ארין מלתא הודע אריוך
 16 לדניאל: ודניאל על ובעא מד-מלכא די ומן ינתדלה
 17 ופשרא להחניה למלכא: ארין דניאל לביתה
 אול ולחנניה מישאל ועזריה חברוהו מלתא הודע:
 18 ורחמין למבעא מדקדם אלה שמיא על-דנא דנה די
 לא יהובדון דניאל וחברוהו עם-שאר חבימי בבבל:
 19 ארין לדניאל בחווא די-ליליא רוא גלי ארין דניאל ברך
 לאלה

thereof, ye shall be cut in pieces, and your houses shall be made a dunghill.

6 But if ye shew the dream, and the interpretation thereof, ye shall receive of me gifts and rewards and great honour: therefore shew me the dream, and the interpretation thereof.

7 They answered again and said, Let the king tell his servants the dream, and we will shew the interpretation of it.

8 The king answered and said, I know of certainty that ye would gain the time, because ye see the thing is gone from me.

9 But if ye will not make known unto me the dream, *there is but one decree for you: for ye have prepared lying and corrupt words to speak before me, fill the time be changed: therefore tell me the dream, and I shall know that ye can shew me the interpretation thereof.*

10 ¶ The Chaldeans answered before the king, and said, There is not a man upon the earth that can shew the king's matter: therefore *there is no king, lord, nor ruler, that asked such things at any magician, or astrologer, or Chaldean.*

11 And *it is a rare thing that the king requireth, and there is none other that can shew it before the king, except the gods, whose dwelling is not with flesh.*

12 For this cause the king was angry and very furious, and commanded to destroy all the wise *men* of Babylon.

13 And the decree went forth that the wise *men* should be slain; and they sought Daniel and his fellows to be slain.

14 ¶ Then Daniel answered with counsel and wisdom to Arioch the captain of the king's guard, which was gone forth to slay the wise *men* of Babylon:

15 He answered and said to Arioch the king's captain, Why is the decree *so* hasty from the king? Then Arioch made the thing known to Daniel.

16 Then Daniel went in, and desired of the king that he would give him time, and that he would shew the king the interpretation.

17 Then Daniel went to his house, and made the thing known to Hananiah, Mishael, and Azariah, his companions:

18 That they would desire mercies of the God of heaven concerning this secret; that Daniel and his fellows should not perish with the rest of the wise *men* of Babylon.

19 ¶ Then was the secret revealed unto Daniel in a night vision. Then Daniel blessed the God of heaven.

v. 8. כ' חדיק v. 9. חודמנתון קי v. 10. כשדאי קי. ibid. כ' חדיק v. 17. סחח בארנח. ibid. סחח בסיס.

20 Daniel answered and said, Blessed be the name of God for ever and ever: for wisdom and might are his:

21 And he changeth the times and the seasons: he removeth kings, and setteth up kings: he giveth wisdom unto the wise, and knowledge to them that know understanding:

22 He revealeth the deep and secret things: he knoweth what is in the darkness, and the light dwelleth with him.

23 I thank thee, and praise thee. O thou God of my fathers, who hast given me wisdom and might, and hast made known unto me now what we desired of thee: for thou hast now made known unto us the king's matter.

24 ¶ Therefore Daniel went in unto Arioch, whom the king had ordained to destroy the wise men of Babylon: he went and said thus unto him; Destroy not the wise men of Babylon: bring me in before the king, and I will shew unto the king the interpretation.

25 Then Arioch brought in Daniel before the king in haste, and said thus unto him, I have found a man of the captives of Judah, that will make known unto the king the interpretation.

26 The king answered and said to Daniel, whose name was Belteshazzar, Art thou able to make known unto me the dream which I have seen, and the interpretation thereof?

27 Daniel answered in the presence of the king, and said, The secret which the king hath demanded cannot the wise men, the astrologers, the magicians, the soothsayers, shew unto the king;

28 But there is a God in heaven that revealeth secrets, and maketh known to the king Nebuchadnezzar what shall be in the latter days. Thy dream, and the visions of thy head upon thy bed, are these;

29 As for thee, O king, thy thoughts came into thy mind upon thy bed, what should come to pass hereafter: and he that revealeth secrets maketh known to thee what shall come to pass.

30 But as for me, this secret is not revealed to me for any wisdom that I have more than any living, but for their sakes that shall make known the interpretation to the king, and that thou mightest know the thoughts of thy heart.

31 ¶ Thou, O king, sawest, and beheld a great image. This great image, whose brightness was excellent, stood before thee; and the form thereof was terrible.

32 This image's head was of fine gold,

כ לְאֱלֹהֵי שָׁמַיָא: עֲנֵה דְנִיָּאל וְאָמַר לְהוּא שְׁמֵיהּ דִּי־אֱלֹהֵי
מְבָרְךְ מִן־עֲלָמָא וְעַד־עֲלָמָא דִּי חֲכֻמְתָּא וְגִבּוֹרְתָּא דִּי
21 לָהּ הִיא: וְהוּא מְהַשְׁנֵא עֲדֵנָא וְזִמְנָא מְהַעֲדָה מַלְכִין
וּמְהַקִּים מַלְכִין יְהִיב חֲכֻמְתָּא לְחַפְיִמִין וּמְנַדְעָא לְיֹדְעֵי
22 בִּינָה: הוּא גַלְּא עֲמִיקְתָּא וּמְסַתְרָתָא יִדַע מַה בְּחַשׁוּכָא
23 וְגִהֲוֵרָא עִמָּה שְׂרָא: לְךָ אֱלֹהֵי אֲבֹתָי מְהוֹדָא וּמְשַׁבַּח
אֲנֵה דִי חֲכֻמְתָּא וְגִבּוֹרְתָּא יְתִבֵּת לִי וְכַעַן הוֹדַעְתָּנִי דִּי
24 בְּעִנְיַא מְנַךְ דִּי־מַלְכַת מַלְכָּא הוֹדַעְתָּנָא: כָּל־קַבְלֵי דְהָנָה
דְנִיָּאל עַל־עַל־אֲרִיֹחַ דִּי מִנֵּי מַלְכָּא לְהוֹבְדָא לְחַפְיִמִין בְּבַל
אֲנִל וְכֵן אָמַר־לָהּ לְחַפְיִמִין בְּבַל אַל־תְּהוֹבְדוּ הָעַלְנִי
כז קַדְמֵי מַלְכָּא וּפְשָׂרָא לְמַלְכָּא אַחוּא: אַדִּין אֲרִיֹחַ
בְּהַתְּבַהֲלָה הִנְעַל לְדְנִיָּאל קַדְמֵי מַלְכָּא וְכֵן אָמַר־לָהּ דִּי
הַשְׁבַּחַת גִּבּוֹר מִדְּבַנֵּי גִלּוּתָּא דִּי יְהוּדֵי דִּי פְשָׂרָא לְמַלְכָּא
26 יְהוּדַע: עֲנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְדְנִיָּאל דִּי שְׁמֵהּ בִּלְטְשַׁאצַּר
27 הָאִיתִיךְ כְּהֵל לְהוֹדַעְתָּנִי חֲלָמָא דִּי־חֲסוּת וּפְשָׂרָה: עֲנֵה
דְנִיָּאל קַדְמֵי מַלְכָּא וְאָמַר רְוָא דִּי־מַלְכָּא שְׂאֵל לֹא
חַפְיִמִין אֲשַׁפִּין חֲרַטְמִין גּוֹרִין יְכַלִּין לְהַחְנוּיָהּ לְמַלְכָּא:
28 בְּרַם אִיתִי אֱלֹהֵי בְּשָׁמַיָא גְּלָהּ רוּחַ וְהוֹדַע לְמַלְכָּא
גִּבּוֹכְדַנְצַר מַה דִּי לְהוּא בְּאַחֲרִית יוֹמֵיָא חֲלָמְךָ וְחוּגֵי
29 רְאִישְׁךָ עַל־מִשְׁבְּכְךָ דְהָנָה הוּא: אֲנִתָּה מַלְכָּא
רְעִיּוֹנִיךְ עַל־מִשְׁבְּכְךָ סִלְכִין מַה דִּי לְהוּא אַחֲרֵי דְהָנָה וְגַלְּא
ל רְוָא הוֹדַעְךָ מְהַדִּי לְהוּא: וְאַנְהּ לֹא בְּחֲכֻמָּה דִּי־אִיתִי
בִּי מִן־כְּבָל־חַיָּיָא רְוָא דְהָנָה גְּלִי לִי לְהֵן עַל־דְּבַרְתָּ דִּי
פְשָׂרָא לְמַלְכָּא יְהוּדַעִין וְרְעִיּוֹנֵי לְבָבְךָ תְּנַדַּע:
31 אֲנִתָּה מַלְכָּא חֲזָה הֲוֵית וְאֵלֹו צִלְמֵי חַד שְׁנֵיָא צִלְמָא דְכַּן
32 רַב וְזִינְהָ יְתִיר קָאֵם לְקַבְלֵךְ וְרַחֵה דְחִיל: הוּא צִלְמָא
רֵאשָׁה

v. 20. ו יחור ה' .24. v. 24. כִּיָּא קַבְלֵי .26. v. 26. י יחור ה' .31. v. 31. י יחור ה' .32. v. 32. ibid.

ראשה וידהב טב חרופו ודרעוהו די כסף מעוהו
 33 וירכתה די נחשו: שקוהו די פרזל רגלוהו מנהון די
 34 פרזל ומנהון די חספה: חנה הנית עד די התנורת אבן
 די לא בידיו ומחת לצלמא על רגלוהו די פרזל וחספא
 וחקת המון: בארין דקו כחדה פרזל חספא נחשא לה
 כספא ודהבא והו כעור מן אדריר קוט ונשא המון רוחא
 וכל אתר לא השתבח להון ואבנא | די מחת לצלמא
 36 הנת לטור רב ומלאת כל ארעא: דנה חלמא ופשרה
 37 נאמר קדם מלכא: אנתה מלכא מלך מלכא די אלה
 38 שמיא מלכותא חסנא ותקפא ויקרא יתב לך: ובכל
 די דארין בני אנשא חיות פרא ועוף שמיא יתב בידך
 39 והשליט בבלהון אנתה הוא ראשה די דהבא: ובתוך
 תקום מלכו אחרי ארעא מנך ומלכו תליתא אחרי די
 נחשא די תשלט בכל ארעא: ומלכו רביעא תהוא מ
 תקיפה כפרזל כל קבל די פרזל מהדק וחשל פלא
 41 וכפרזל די מרעע פל אלן פדק ותרע: ודי חויתה
 רגליא ואצבעתא מנהון חספ די פחר ומנהון פרזל
 מלכו פליגה תהוה ומדנצבתא די פרזל להוא בה
 42 כל קבל די חויתה פרזל מערב בחספ טינא: ואצבעת
 רגליא מנהון פרזל ומנהון חספ מן קצת מלכותא תהוה
 43 תקיפא ומנה תהוא תבירה: די חוית פרזל מערב
 בחספ טינא מתערבין להון בזרע אנשא ולא להון דבקן
 דנה עם דינה הא כדי פרזל לא מתערב עם חספא:
 44 וביומיהון די מלכא אנון יקים אלה שמיא מלכו די
 לעלמין לא תתחבל ומלכותה לעם אחרן לא תשתבק

his breast and his arms of silver, his belly and his thighs of brass,

33 His legs of iron, his feet part of iron and part of clay.

34 Thou sawest till that a stone was cut out without hands, which smote the image upon his feet that were of iron and clay, and brake them to pieces.

35 Then was the iron, the clay, the brass, the silver, and the gold, broken to pieces together, and became like the chaff of the summer threshing-floors; and the wind carried them away, that no place was found for them: and the stone that smote the image became a great mountain, and filled the whole earth.

36 ¶ This is the dream; and we will tell the interpretation thereof before the king.

37 Thou, O king, art a king of kings: for the God of heaven hath given thee a kingdom, power, and strength, and glory.

38 And wheresoever the children of men dwell, the beasts of the field and the fowls of the heaven hath he given into thine hand, and hath made thee ruler over them all. Thou art this head of gold.

39 And after thee shall arise another kingdom inferior to thee, and another third kingdom of brass, which shall bear rule over all the earth.

40 And the fourth kingdom shall be strong as iron: forasmuch as iron breaketh in pieces and subdueth all things: and as iron that breaketh all these, shall it break in pieces and bruise.

41 And whereas thou sawest the feet and toes, part of potters' clay, and part of iron, the kingdom shall be divided; but there shall be in it of the strength of the iron, forasmuch as thou sawest the iron mixed with miry clay.

42 And as the toes of the feet were part of iron, and part of clay, so the kingdom shall be partly strong, and partly broken.

43 And whereas thou sawest iron mixed with miry clay, they shall mingle themselves with the seed of men: but they shall not cleave one to another, even as iron is not mixed with clay.

44 And in the days of these kings shall the God of heaven set up a kingdom, which shall never be destroyed: and the kingdom shall not be left to other people, for it shall break in pieces

תרק
 v. 32. פתח באתנח כ"א חספ. v. 33. יחור ח. ibid. יחור ח. ibid. פתח בס"פ. v. 37. יחור ח.
 v. 38. דירין קרי. ibid. יחור ח. v. 39. כ"א וכתקד. ibid. יחור א. ibid. תלחא קרי
 v. 40. רביעא קרי. v. 41. יחור ח. ibid. יחור ח. v. 42. כ"א ואצבעת. ibid. יחור ח.
 v. 43. ודי קרי. ibid. פתח באתנח.

and consume all these kingdoms, and it shall stand for ever.

45 Forasmuch as thou sawest that the stone was cut out of the mountain without hands, and that it brake in pieces the iron, the brass, the clay, the silver, and the gold; the great God hath made known to the king what shall come to pass hereafter: and the dream is certain, and the interpretation thereof sure.

46 ¶ Then the king Nebuchadnezzar fell upon his face, and worshipped Daniel, and commanded that they should offer an oblation and sweet odours unto him.

47 The king answered unto Daniel, and said, Of a truth it is, that your God is a God of gods, and a Lord of kings, and a revealer of secrets. seeing thou couldest reveal this secret.

48 Then the king made Daniel a great man, and gave him many great gifts, and made him ruler over the whole province of Babylon, and chief of the governors over all the wise men of Babylon.

49 Then Daniel requested of the king, and he set Shadrach, Meshach, and Abed-nego, over the affairs of the province of Babylon: but Daniel sat in the gate of the king.

CHAPTER III.

NEBUCHADNEZZAR the king made an image of gold, whose height was threescore cubits, and the breadth thereof six cubits: he set it up in the plain of Dura, in the province of Babylon.

2 Then Nebuchadnezzar the king sent to gather together the princes, the governors, and the captains, the judges, the treasurers, the counsellors, the sheriffs, and all the rulers of the provinces, to come to the dedication of the image which Nebuchadnezzar the king had set up.

3 Then the princes, the governors, and captains, the judges, the treasurers, the counsellors, the sheriffs, and all the rulers of the provinces, were gathered together unto the dedication of the image that Nebuchadnezzar the king had set up; and they stood before the image that Nebuchadnezzar had set up.

4 Then an herald cried aloud, To you it is commanded, O people, nations, and languages,

5 That at what time ye hear the sound of the cornet, flute, harp, sackbut, psaltery, dulciner, and all kinds of musick, ye fall down and worship the golden image that Nebuchadnezzar the king hath set up:

6 And whoso falleth not down and worshippeth shall the same hour be

תִּדְבַק וְתִסָּף כָּל-אֲלֵיָן מַלְכוּתָא וְהוּא תְקוּם לְעַלְמֵיָא:
מָה כָּל-קִבְל דִּי-חַוִּית דִּי מְטוּרָא אֲתַנְּוֹרֵת אֲכַן דִּי-לֹא בִידֵין
וְהִדִּיקֵת פְּרוּלָא נְחֹשָׁא חֲסָפָא חֲסָפָא וְדַהֲבָא אֵלֵהּ רַגְו
חֻדְע לְמַלְכָּא מָה דִּי לְהוּא אַחֲרֵי דִנְה וְיַצִּיב חֲלָמָי
46 וּמְהִימָן פִּשְׁרֵהּ: בְּאֲדִין מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר נִפְל
עַל-אַנְפוּרֵהּ וּלְדַנְיָאֵל סָגְד וּמִנְחָה וְנִיחַחִין אָמַר לְנִסְכָּה
47 לָהּ: עֲנָה מַלְכָּא לְדַנְיָאֵל וְאָמַר מִדְּקִשְׁטֵי דִי אֱלֹהִימָן
הוּא אֱלֹהֵי אֱלֹהִין וּמְרָא מַלְכִּין וְנִגְלָה רִזְוֵן דִּי יִכְלֵת לְמַגְלָא
48 רַגְו דִּנְה: אֲדִין מַלְכָּא לְדַנְיָאֵל רַבִּי וּמַתָּן רַבֲרָבֵן
שְׁנֵינָן יְהִב־לָהּ וְהִשְׁלִטָּה עַל כָּל-מְדִינַת בָּבֶל וְרַב־סַנְיָן
49 עַל כָּל-חַכְמֵי בָבֶל: וְדַנְיָאֵל בָּעָא מִן-מַלְכָּא וּמְנִי עַל
עֲבֻדְתָּא דִי מְדִינַת בָּבֶל לְשַׁדְרַךְ מִישַׁךְ וְעַבְדֵּי נְגוּ וְדַנְיָאֵל
בְּחֻרַע מַלְכָּא:

CAP. III. ג

א נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא עֲבַד צִלָּם דִּי-דַהֲבָ רֹמְחָ אֲמִין שְׁתִּין
פְּתוּחָ אֲמִין שֵׁת אֲקִימָה בְּבִקְעַת דְּוֹרָא בְּמְדִינַת בָּבֶל:
2 וְנְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא שְׁלַח לְמַכְנָשׁ לְאַחְשַׁדְרַפְנֵיָא סַנְיָא
וּפְחוּתָא אֲדַרְגֻזְרֵיָא גְדַבְרֵיָא דְּתַבְרֵיָא תַּפְתִּיָא וְכָל שְׁלַטְנֵי
מְדִינַתָּא לְמַחָא לְחֻנְכַת צִלָּמָא דִּי תְקִים נְבוּכַדְנֶצַּר
3 מַלְכָּא: בְּאֲדִין מַתְכַּנְשִׁין אַחְשַׁדְרַפְנֵיָא סַנְיָא וּפְחוּתָא
אֲדַרְגֻזְרֵיָא גְדַבְרֵיָא דְּתַבְרֵיָא תַּפְתִּיָא וְכָל שְׁלַטְנֵי מְדִינַתָּא
לְחֻנְכַת צִלָּמָא דִּי תְקִים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא וּקְאָמִין לְקַבְל
4 צִלָּמָא דִּי תְקִים נְבוּכַדְנֶצַּר: וּכְרוּזָא קְרָא בְּחִיל לְכֹן
ה אָמַרִין עַמְמֵיָא אֲמֵיָא וּלְשַׁנְיָא: בְּעַדְנָא דִּי-תִשְׁמַעוּן קֶלֶל
קְרָנָא מְשֻׁרְקִיתָא קִיתְרִים סַבְכָּא פְּסַנְתְרִין סוּמְפַנְדֵּי
וְכָל זִנֵּי וּמְרָא תַּפְלִין וְתַסְנְדִין לְצִלָּם דַּהֲבָ דִּי תְקִים
6 נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא: וּמִדִּי-לֹא יִפֹּל וְיִסְגַּד בְּהִישַׁעְתָּא
יִתְרַמָּא

ג. 2. v. הדי דגשה. 3. v. הדי דגשה. ibid. וקמן קי. 5. v. הדי דג

7 יתְרַמָּא לְגֹאֲ-אֲתוֹן נוּרָא יְקַדְתָּא: כָּל-קַבֵּל דְּנָה דְּנָה בְּהַ
 וּמָנָא בְּדֵי שְׁמַעִין כָּל-עַמְמֵיָא קָל קְרָנָא מְשֻׁרוּקִיתָא
 קִיתְרִים שְׁבָכָא פְּסַנְטֵרִין וְכֹל זְנִי וּמְרָא נְפֻלִין כָּל-עַמְמֵיָא
 אַמְיָא וְלִשְׁנֵיָא סַגְדִין לְצַלָם דְּהַבָּא דֵי הַקִּים נְבוּכַדְנֶצַּר
 8 מַלְכָּא: כָּל-קַבֵּל דְּנָה בְּהַזְמָנָא קִרְבוּ גְבָרִין פְּשָׁדָאִין
 9 וְאַכְלוּ קְרַצִּיהוֹן דֵי יְהוּדָיָא: עֵנּוּ וְאַמְרִין לְנְבוּכַדְנֶצַּר
 מַלְכָּא מַלְכָּא לְעַלְמִין חַיִּי: אַנְתָּה מַלְכָּא שְׁמַת טַעַם
 דִּי-כָל-אֲנָשׁ דֵי יִשְׁמַע קָל קְרָנָא מְשֻׁרוּקִיתָא קִיתְרִים
 שְׁבָכָא פְּסַנְטֵרִין וְסִיפֵיָא וְכֹל זְנִי וּמְרָא יַפֵּל וְיִסְגַד לְצַלָם
 11 דְּהַבָּא: וּמִדְּדִי-לֹא יַפֵּל וְיִסְגַד יתְרַמָּא לְגֹאֲ-אֲתוֹן נוּרָא
 12 יְקַדְתָּא: אִיתִי גְבָרִין יְהוּדָאִין דִּי-רַמְיָת יְתַחוּן עַל-עֲבִידַת
 מְדִינַת כְּכַל שְׁדַרְךָ מִיִּשְׁדָּ וְעַבְדָּ נְגוּ גְבַרְיָא אֵלֶּךְ לֹא
 שְׁמִי עֲלִיךָ מַלְכָּא טַעַם לֹא-אֱלֹהִיךָ לֹא פִלְחִין וְלְצַלָם
 13 דְּהַבָּא דֵי הַקִּימַת לֹא סַגְדִין: בְּאַרְבִּין נְבוּכַדְנֶצַּר
 בְּרִנּוּ וְחָמָא אָמַר לְהוֹתִיָּה לְשְׁדַרְךָ מִיִּשְׁדָּ וְעַבְדָּ נְגוּ בְּאַרְבִּין
 14 גְבַרְיָא אֵלֶּךְ הִיתִיו קְדָם מַלְכָּא: עֵנּה נְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר
 לְהוֹן הַצֵּדָא שְׁדַרְךָ מִיִּשְׁדָּ וְעַבְדָּ נְגוּ לֹא-אֱלֹהִי לֹא אִיתִיכֹן
 15 פִּלְחִין וְלְצַלָם דְּהַבָּא דֵי הַקִּימַת לֹא-סַגְדִין: כִּסְוִן הֵן
 אִיתִיכֹן עֲתִידִין דֵי בַעְדָּנָא דִּי-תִשְׁמַעִין קָל קְרָנָא
 מְשֻׁרוּקִיתָא קִיתְרִים שְׁבָכָא פְּסַנְטֵרִין וְסִיפֵיָא וְכֹל זְנִי
 וּמְרָא תַפְלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצַלָמָא דִּי-עַבְדַת וְהֵן לֹא תִסְגְּדוּן
 בְּהַדְשַׁעְתָּא תְּתַרְמוּן לְגֹאֲ-אֲתוֹן נוּרָא יְקַדְתָּא וּמִדְּתוּיָא
 16 אֱלֹהֵי דִי-יִשְׁוּבְנִכֹן מִדְּדֵי: עֵנּוּ שְׁדַרְךָ מִיִּשְׁדָּ וְעַבְדָּ נְגוּ
 וְאַמְרִין לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר לֹא-יַחְשְׁחוּן אַנְחָנָא עַל-דְּנָה
 17 פְּתָנָם לְהַתְּבוּחָדָּ: הֵן אִיתִי אֱלֹהֵנָא דִּי-אַנְחָנָא פִּלְחִין
 יְכַל לְשִׁוְבוֹתָנָא מִדְּ-אֲתוֹן נוּרָא יְקַדְתָּא וּמִדְּיָדָּ מַלְכָּא
 18 יִשׁוּבִי: וְהֵן לֹא יִדְיעַ לְהוּאֵ-אֵלֶּךְ מַלְכָּא דֵי לֹא-אֱלֹהִיךָ לֹא-
 אִיתְנָא

cast into the midst of a burning fiery furnace.

7 Therefore at that time, when all the people heard the sound of the cornet, flute, harp, sackbut, psaltery, and all kinds of musick, all the people, the nations, and the languages, fell down and worshipped the golden image that Nebuchadnezzar the king had set up.

8 ¶ Wherefore at that time certain Chaldeans came near, and accused the Jews.

9 They spake and said to the king Nebuchadnezzar, O king, live for ever.

10 Thou, O king, hast made a decree, that every man that shall hear the sound of the cornet, flute, harp, sackbut, psaltery, and dulcimer, and all kinds of musick, shall fall down and worship the golden image:

11 And whoso falleth not down and worshippeth, that he should be cast into the midst of a burning fiery furnace.

12 There are certain Jews whom thou hast set over the affairs of the province of Babylon, Shadrach, Meshach, and Abed-nego; these men, O king, have not regarded thee; they serve not thy gods, nor worship the golden image which thou hast set up.

13 ¶ Then Nebuchadnezzar in his rage and fury commanded to bring Shadrach, Meshach, and Abed-nego. Then they brought these men before the king.

14 Nebuchadnezzar spake and said unto them, Is it true, O Shadrach, Meshach, and Abed-nego, do not ye serve my gods, nor worship the golden image which I have set up?

15 Now if ye be ready that at what time ye hear the sound of the cornet, flute, harp, sackbut, psaltery, and dulcimer, and all kinds of musick, ye fall down and worship the image which I have made; well: but if ye worship not, ye shall be cast the same hour into the midst of a burning fiery furnace; and who is that God that shall deliver you out of my hands?

16 Shadrach, Meshach, and Abed-nego, answered and said to the king, O Nebuchadnezzar, we are not careful to answer thee in this matter.

17 If it be so, our God whom we serve is able to deliver us from the burning fiery furnace, and he will deliver us out of thine hand, O king.

18 But if not, be it known unto thee, O king, that we will not serve thy

v. 7. יתיר א. v. 10. יתיר ד. ibid. יתיר ה. ibid. וסמפוטניא קרי. v. 12. יתיר ז. v. 15. יתיר ח. v. 18. יתיר ט. ibid.

gods, nor worship the golden image which thou hast set up.

19 ¶ Then was Nebuchadnezzar full of fury, and the form of his visage was changed against Shadrach, Meshach, and Abed-nego: therefore he spake, and commanded that they should heat the furnace one seven times more than it was wont to be heated.

20 And he commanded the most mighty men that were in his army to bind Shadrach, Meshach, and Abed-nego, and to cast them into the burning fiery furnace.

21 Then these men were bound in their coats, their hosen, and their hats, and their other garments, and were cast into the midst of the burning fiery furnace.

22 Therefore because the king's commandment was urgent, and the furnace exceeding hot, the flame of the fire slew those men that took up Shadrach, Meshach, and Abed-nego.

23 And these three men, Shadrach, Meshach, and Abed-nego, fell down bound into the midst of the burning fiery furnace.

24 Then Nebuchadnezzar the king was astonished, and rose up in haste, and spake, and said unto his counsellors, Did not we cast three men bound into the midst of the fire? They answered and said unto the king, True, O king.

25 He answered and said, Lo, I see four men loose, walking in the midst of the fire, and they have no hurt; and the form of the fourth is like the Son of God.

26 ¶ Then Nebuchadnezzar came near to the mouth of the burning fiery furnace, and spake, and said, Shadrach, Meshach, and Abed-nego, ye servants of the most high God, come forth, and come hither. Then Shadrach, Meshach, and Abed-nego, came forth of the midst of the fire.

27 And the princes, governors, and captains, and the king's counsellors, being gathered together, saw these men, upon whose bodies the fire had no power, nor was an hair of their head singed, neither were their coats changed, nor the smell of fire had passed on them.

28 Then Nebuchadnezzar spake, and said, Blessed be the God of Shadrach, Meshach, and Abed-nego, who hath sent his angel, and delivered his servants that trusted in him, and have changed the king's word, and yielded their bodies, that they might not serve nor worship any god, except their own God.

אִתְּנָא פְּלִחִין וְלַעֲלֵם דְּהַבָּא דִּי הִקְיִמְתָּ לָא נִסְגְּרִי:
 בְּאַדְרִין נְבוּכַדְנֶצַּר הִתְמַלִּי חִמָּא וְעֲלֵם אֲנַפּוּהִי 19
 אֲשַׁתְּנוּ עַל-שַׁדְרָךְ מִיֶּשֶׁד וְעַבְדֵּי נֶגוּ עִנְהָ וְאָמַר לְמוֹנֵי
 כ לְאַתְוֹנָא חֲדָשְׁבַּעַה עַל דִּי חֲזַה לְמוֹנֵיהּ: וְלִגְבָרִין גְּבָרִי
 חִיל דִּי בְּחִילָה אָמַר לְכַפְתָּה לְשַׁדְרָךְ מִיֶּשֶׁד וְעַבְדֵּי נֶגוּ
 21 לְמַרְמָא לְאַתּוֹן נוֹרָא יְקַדְּתָא: בְּאַדְרִין גְּבָרִיָּא אֱלֹד כַּפְתּוּ
 בְּסַרְבְּלִיהוֹן פְּטִישִׁיהוֹן וְכַרְבְּלַתְהוֹן וּלְבוּשִׁיהוֹן וּרְמִיו
 22 לְגוֹא-אַתּוֹן נוֹרָא יְקַדְּתָא: כָּל-קַבְלֵי דְהָנָה מִדְּדִי מַלְתָּ
 מַלְכָּא מְהַצֵּפָה וְאַתּוֹנָא אוּנָה וְתִירָה גְּבָרִיָּא אֱלֹד דִּי
 הִסְקוּ לְשַׁדְרָךְ מִיֶּשֶׁד וְעַבְדֵּי נֶגוּ קִטְלֵי הַמּוֹן שְׁבִיבָא דִּי
 23 נוֹרָא: וְגְבָרִיָּא אֱלֹד תִּלְתְּהוֹן שַׁדְרָךְ מִיֶּשֶׁד וְעַבְדֵּי נֶגוּ
 24 נְפְלוּ לְגוֹא-אַתּוֹן-נוֹרָא יְקַדְּתָא מְכַפְּתִין: אֲדִין
 נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא תוּהֵי וְקַם בְּהַתְּפַלְּהָ עִנְהָ וְאָמַר
 לְהַדְּבָרוּהִי הֲלָא גְבָרִין תִּלְתָּה רְמִינָא לְגוֹא-נוֹרָא מְכַפְּתִין
 כה עֲנִין וְאָמַרִין לְמַלְכָּא יֵשִׁיבָא מַלְכָּא: עִנְהָ וְאָמַר הֲאֵ-אַנְהָ
 חֲזַה גְבָרִין אַרְבַּעַה שְׁרִין מְהַלְכִין בְּגוֹא-נוֹרָא וְחַבְלֵי לָא
 אִיתִי בְּהוֹן וְרוּהִי דִי רְבִיעִיָּא דְמָה לְבַר-אַלְהוֹן:
 26 בְּאַדְרִין קָרַב נְבוּכַדְנֶצַּר לְתַרְעֵ אַתּוֹן נוֹרָא יְקַדְּתָא עִנְהָ
 וְאָמַר שַׁדְרָךְ מִיֶּשֶׁד וְעַבְדֵּי-נֶגוּ עַבְדוּהִי דִי-אַלְהָא עֲלִיָּא
 פּוֹקוּ וְאַתּוּ בְּאַדְרִין גְּפִלּוֹן שַׁדְרָךְ מִיֶּשֶׁד וְעַבְדֵּי נֶגוּ מִדְּגוֹא
 27 נוֹרָא: וּמְתַבְנָשִׁין אַחַשְׁדַּרְפַּנְיָא סִגְנִיָּא וּפְחוּתָא וְהַדְּבָרִי
 מַלְכָּא חֲזַן לְגְבָרִיָּא אֱלֹד דִּי לָא-שְׁלַט נוֹרָא בְּנַשְׁמָהוֹן
 וְשַׁעַר רְאִשְׁהוֹן לָא הִתְחַרְךְ וְסַרְבְּלִיהוֹן לָא שְׁנוּ וְרִיחַ
 28 נוֹרָא לָא עֲדַת בְּהוֹן: עִנְהָ נְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר בְּרִיךְ אֱלֹהֵהוֹן
 דִּי-שַׁדְרָךְ מִיֶּשֶׁד וְעַבְדֵּי נֶגוּ דִי-שְׁלַח מַלְאָכָה וְשָׁנִיב
 לְעַבְדוּהִי דִי הִתְרַחְצוּ עֲלוּהִי וּמַלְתָּ מַלְכָּא שְׁנִיו וַיְתַבּוּ
 גְּשָׁמִידוֹן דִּי לָא-יִפְלַחוּן וְלָא-יִסְגְּרוּן לְכָל-אַלְהָ לְהוֹן
 לְאַלְהֵהוֹן

v. 19. אשחני קי v. 21. יחורו ibid. רביעאה קי v. 26. עלאה קי v. 28. יחורו

29 לְאֱלֹהֵהוּן: וּמִנֵּי שֵׁים טַעַם דִּי כָּל-עַם אַמָּה וְלִשָּׁן דִּי-
 יֹאמֵר שְׁלָה עַל-אֱלֹהֵהוּן דִּי-שַׁדְרָךְ מִישָׁךְ וְעַבְדֵּי נְנוּזָא
 הַדְּמִין יִתְעַבְדּוּ וּבֵיתָהּ נִוְלִי יִשְׁתַּוּהּ כָּל-קַבְלֵי דִי לֹא אִיתִי
 אֵלֶיהָ אַחֲרָן דִּי-יִבְלַל לְהַצֵּלָהּ בְּדָנָה: בְּאֶרְצָן מַלְכָּא ל
 הַצֵּלָהּ לְשַׁדְרָךְ מִישָׁךְ וְעַבְדֵּי נְנוּ בְּמַדִּינַת כְּבֵל:
 31 נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא לְכָל-עַמְמָא אַמְיָא וְלִשְׁנָא דִּי-דְאַרְיִן
 32 בְּכָל-אַרְעָא שְׁלַמְכוּן יִשְׁנָא: אֲתִיָּא וְתַמְהֵא דִּי עַבְדֵּי עִמִּי
 33 אֶלְהָא עֲלִיא שְׁפַר קְדָמִי לְחַוְוִיהָ: אֲתוּהִי כְּמָה רַבְרַבִּין
 וְתַמְהֵוּהִי כְּמָה תְּקִיפִין מַלְכוּתָהּ מַלְכוּתָהּ עֲלָם וְשַׁלְמָנָה
 עַסְדָּר וְדָר:

CAP. IV. ד

א אֲנָה נְבוּכַדְנֶצַּר שְׁלָה הָיִית בְּבֵיתִי וְרַעְנָן בְּהִיכְלִי: חֲלָם
 חֲזִית וַיִּדְחַלְנֵנִי וְהִרְהִרִין עַל-מִשְׁכְּבִי וְחֻזְנִי רֹאשִׁי יִבְהַלְנֵנִי:
 3 וּמִנֵּי שֵׁים טַעַם לְהַנְעִלָהּ קְדָמִי לְכָל חַבְיִמִּי בְּכָל דִּי-פִשֵׁר
 4 חֲלָמָא יְהוּדַעְנִי: בְּאֶרְצָן עֲלִילִין חֲרָטְמָא אֲשַׁפִּיא כְּשַׁדִּיא
 וְנִוְרִיא וְחֲלָמָא אָמַר אֲנָה קְדָמִיהוּן וּפְשָׁרָה לְאֲמֹהוּדַעִין
 5 לִי: וְעַד אַחֲרָין עַל קְדָמִי דְנִיָּאל דִּי-שְׁמָה בְּלִטְשַׁאצַּר
 6 כְּשֵׁם אֱלֹהֵי וְדִי רִיבְדֵּאֲלֵתִין קְדִישִׁין בֵּיהּ וְחֲלָמָא קְדָמוּהִי
 אָמַרְתִּי: בְּלִטְשַׁאצַּר רַב חֲרָטְמָא דִּי אֲנָה יִדְעַת דִּי רִיחַ
 7 אֶלְהִין קְדִישִׁין בְּךָ וּבְלִדְךָ לְאֲנָם לְךָ חֻזְנִי חֲלָמִי דִּי-
 חֲזִית וּפְשָׁרָה אָמַר: וְחֻזְנִי רֹאשִׁי עַל-מִשְׁכְּבִי חֲזָה חֲזִית
 8 וְאֵלֹו אֵילָן בְּנוֹא אַרְעָא וְרוּמָה שְׁנִיא: רַבָּה אֵילָנָא וְתַקְרָה
 9 וְרוּמָה יִמְטָא לְשָׁמַיָא וְחֻזְתָּהּ לְסוּף כָּל-אַרְעָא: עֲפִידָה
 שְׁפִיר וְאֲנָבָה שְׁנִיא וּמְזֹון לְכָל-אֲבֵיהּ תַּחְתּוּהִי תַּשְׁלֵל
 חֲזִית בְּרָא וּבְעַנְפוּהִי יִדְרוּן צִפְרֵי שְׁמַיָא וּמְנָה יִתְזֹון כָּל-
 בְּשָׂרָא: חֲזָה חֲזִית בְּחֻזְנִי רֹאשִׁי עַל-מִשְׁכְּבִי וְאֵלֹו עִיר

וּקְדִישׁ

כ. 29. v. שלו קרי. 31. v. דירין קרי. 32. v. עלאה קרי. ד. 2. v. פחה באחנה. 3. v. 2. פחה בסוף
 4. v. חזק ל. ibid. כשדאי קרי. 5. v. יחיד. 6. v. 7. כא הוית. 9. v. יחיד.

29 Therefore I make a decree. That every people, nation, and language, which speak any thing amiss against the God of Shadrach, Meshach, and Abed-nego, shall be cut in pieces, and their houses shall be made a dunghill: because there is no other God that can deliver after this sort.

30 Then the king promoted Shadrach, Meshach, and Abed-nego, in the province of Babylon.

CHAPTER IV.

NEBUCHADNEZZAR the king, unto all people, nations, and languages, that dwell in all the earth; Peace be multiplied unto you.

2 I thought it good to shew the signs and wonders that the high God hath wrought toward me.

3 How great are his signs! and how mighty are his wonders! his kingdom is an everlasting kingdom, and his dominion is from generation to generation.

4 I Nebuchadnezzar was at rest in mine house, and flourishing in my palace:

5 I saw a dream which made me afraid, and the thoughts upon my bed and the visions of my head troubled me.

6 Therefore made I a decree to bring in all the wise men of Babylon before me, that they might make known unto me the interpretation of the dream.

7 Then came in the magicians, the astrologers, the Chaldeans, and the soothsayers: and I told the dream before them; but they did not make known unto me the interpretation thereof.

8 But at the last Daniel came in before me, whose name was Belteshazzar, according to the name of my god, and in whom is the spirit of the holy gods: and before him I told the dream, saying,

9 O Belteshazzar, master of the magicians, because I know that the spirit of the holy gods is in thee, and no secret troubleth thee, tell me the visions of my dream that I have seen, and the interpretation thereof.

10 Thus were the visions of mine head in my bed; I saw, and behold a tree in the midst of the earth, and the height thereof was great.

11 The tree grew, and was strong, and the height thereof reached unto heaven, and the sight thereof to the end of all the earth:

12 The leaves thereof were fair, and the fruit thereof much, and in it was meat for all: the beasts of the field had shadow under it, and the fowls of the heaven dwelt in the boughs thereof, and all flesh was fed of it.

13 I saw in the visions of my head upon my bed, and, behold, a watcher and an holy one came down from heaven;

14 He cried aloud, and said thus. Hew down the tree, and cut off his branches, shake off his leaves, and scatter his fruit: let the beasts get away from under it, and the fowls from his branches:

15 Nevertheless leave the stump of his roots in the earth, even with a band of iron and brass, in the tender grass of the field; and let it be wet with the dew of heaven, and let his portion be with the beasts in the grass of the earth:

16 Let his heart be changed from man's, and let a beast's heart be given unto him; and let seven times pass over him.

17 This matter is by the decree of the watchers, and the demand by the word of the holy ones: to the intent that the living may know that the most High ruleth in the kingdom of men, and giveth it to whomsoever he will, and setteth up over it the basest of men.

18 This dream I king Nebuchadnezzar have seen. Now thou, O Belteshazzar, declare the interpretation thereof, forasmuch as all the wise men of my kingdom are not able to make known unto me the interpretation: but thou art able; for the spirit of the holy gods is in thee.

19 ¶ Then Daniel, whose name was Belteshazzar, was astonished for one hour, and his thoughts troubled him. The king spake, and said, Belteshazzar, let not the dream, or the interpretation thereof, trouble thee. Belteshazzar answered and said, My lord, the dream be to them that hate thee, and the interpretation thereof to thine enemies.

20 The tree that thou sawest, which grew, and was strong, whose height reached unto the heaven, and the sight thereof to all the earth;

21 Whose leaves were fair, and the fruit thereof much, and in it was meat for all; under which the beasts of the field dwelt, and upon whose branches the fowls of the heaven had their habitation:

22 It is thou, O king, that art grown and become strong; for thy greatness is grown, and reacheth unto heaven, and thy dominion to the end of the earth

23 And whereas the king saw a watcher and an holy one coming down from heaven, and saying, Hew the tree down, and destroy it; yet leave the stump of the roots thereof in the earth, even with a band of iron and brass, in the tender grass of the field; and let it be wet with the dew of heaven, and let his portion be with the beasts of the field, till seven times pass over him;

24 This is the interpretation, O king, and this is the decree of the most High, which is come upon my lord the king:

11 וְקָדִישׁ מִדְּשָׁמַיָּא נָחַת: קָרָא בְּחֵיל וּבֵן אָמַר גְּדוּ אֵילָנָא
וְקַצְצוּ עֲנָפוֹהֵי אַתְרוּ עֶפְיָהּ וּבְדַרוּ אַנְבָּהּ תִּגְד חַיּוֹתָא מִן
12 תַּחְתּוֹהֵי וְצַפְרֵיָא מִדְּעֲנָפוֹהֵי: בְּלִם עֵקֶר שְׂרִשׁוֹהֵי בְּאַרְעָא
שִׁבְקוּ וּבְאַסוּר דִּי־פְרוֹל וְנָחַשׁ בְּדַתְאָא דִּי בְרָא וּבְטַל
13 שְׁמַיָּא יִצְטַבַּע וְעַסְחֵיּוֹתָא חִלְקָהּ בַּעֲשֵׁב אַרְעָא: לִבְבָּהּ
מִדְּאַנְוִשָׂא יִשְׁנֹן וּלְבַב חַיָּוָא יִתְיַהֵב לָהּ וְשַׁבְעָה עֲדָנִין
14 יַחְלִפוּן עֲלוֹהֵי: בְּגוֹרַת עִירִין פְּתִנְמָא וּמֵאֲמַר קָדִישׁוּן
שְׂאֵלְתָא עַד־דְּבֵרַת דִּי־יִנְדַעוּן חַיָּוָא דִּי־שְׁלִישׁ עֲלֵיָא
בְּמַלְכוּת אַנְוִשָׂא וּלְמַדְדֵי יִצְבֵּא וְתַנְנָה וּשְׁפַל אַנְשִׁים יָקוּם
15 עֲלֵיהּ: דִּנְהָ חֲלֵמָא חַוִּית אֲנָה מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר וְאַנְתָּה
בְּלִטְשַׁאֲצַר פִּשְׂרָא | אָמַר כָּל־קָבֵל דִּי | כָּל־חַבִּימִי
מַלְכוּתֵי לֹא־יִכְלִין פִּשְׂרָא לְהוֹדְעוֹתֵי וְאַנְתָּה כְּהֵל דִּי
16 רֹחַדְאֲלֵהִין קָדִישׁוּן בְּדִ: אֲדִין דְּנִיָּאֵל דִּי־שְׁמָהּ בְּלִטְשַׁאֲצַר
אַשְׁתּוּמַם כְּשַׁעָה חָדָא וְרַעִינְהֵי יִבְהַלְנָה עֲנָה מַלְכָּא וְאָמַר
בְּלִטְשַׁאֲצַר חֲלֵמָא וּפִשְׂרָא אֲלֵי־יִבְהַלְדֵּי עֲנָה בְּלִטְשַׁאֲצַר
17 וְאָמַר מְרָא חֲלֵמָא לְשִׁנְאֵיךְ וּפְשַׁרְהָ לְעַרְוֵיךְ: אֵילָנָא
דִּי חַוִּית דִּי רִבָּה וְתַקְפָּה וְרוּמָהּ יִמְטָא לְשְׁמַיָּא וְחַוּוֹתָהּ
18 לְכָל־אַרְעָא: וְעֶפְיָהּ שְׁפִיר וְאַנְבָּהּ שְׁנַיָּא וּמְזוֹן לְכָל־אֵי
בְּהַ תַּחְתּוֹהֵי תְדוּר חַיּוֹת בְּרָא וּבְעֲנָפוֹהֵי יִשְׁכְּנֵן צַפְרֵי
19 שְׁמַיָּא: אַנְתָּה־הוּא מַלְכָּא דִּי רִבִּית וְתַקְפַּת וְרִבּוּתָךְ
כ רִבַּת וּמְטַת לְשְׁמַיָּא וְשִׁלְטְנָךְ לְסוּף אַרְעָא: וְדִי חַוָּא
מַלְכָּא עִיר וְקָדִישׁ נָחַת | מִן־שְׁמַיָּא וְאָמַר גְּדוּ אֵילָנָא
וְחַבְלוּהֵי בְּלִם עֵקֶר שְׂרִשׁוֹהֵי בְּאַרְעָא שִׁבְקוּ וּבְאַסוּר
דִּי־פְרוֹל וְנָחַשׁ בְּדַתְאָא דִּי בְרָא וּבְטַל שְׁמַיָּא יִצְטַבַּע
וְעַסְחֵיּוֹת בְּרָא חִלְקָהּ עַד־דִּי־שַׁבְעָה עֲדָנִין יַחְלִפוּן עֲלוֹהֵי:
21 דִּנְהָ פִּשְׂרָא מַלְכָּא וְגוֹרַת עֲלֵיָא הוּא דִּי מְטַת עַל־מְרָאֵי
מַלְכָּא

19. v. ירר ה. 14. v. עלאה קרי. ibid. יתר ה. ibid. יתר ה. 15. v. יתר ה.
ibid. א במקום ה. ibid. יתר ה. 16. v. א במקום ה. ibid. יתר א. ibid. יתר ה.
ibid. יתר ה. 10. v. יתר ה. ibid. יתר ה. 20. v. מ"א בדחא. 21. v. עלאה כרי. ibid. יתר א.

22 מִלְכָּא: וְלֵךְ טָרְדִין מִדְּאַנְשָׁא וְעַסְחִיוֹת בְּרָא לְהוּהּ
 מְדוּרָךְ וְעִשְׂבָּא כְתוּרִין לְךָ וְיַטְעִמוּן וּמִטְל שְׁמַיָּא לְךָ
 מְצַבְעִין וְשִׁבְעָה עֵדְנִין יַחְלִפוּן עֲלֶיךָ עַד וְדֵי תִנְדַּע דֵּי
 שְׁלִיט עֲלִיָּא בְּמַלְכוּת אַנְשָׁא וְלִמְדֵי יַצְבָּא יִתְנַנְהּ:
 23 וְדֵי אָמְרוּ לְמַשְׁבֵּק עֵקֶר שְׁרִשׁוּהֵי הֵי אֵילָנָא מַלְכוּתָךְ
 לְךָ קִימָא מְדֵי תִנְדַּע דֵּי שְׁלִיטֵן שְׁמַיָּא: לְהֵן מִלְכָּא
 24 מִלְכִי יִשְׁפֵר עֲלֶיךָ וְחַטְיָךְ בְּצַדִּיקָה פִּרְק וְעֵינְךָ בְּמַתָּן
 25 עֵינֵן הֵן תַּחֲנוּה אַרְכָּא לְשִׁלוּתָךְ: כְּלָא מְטָא עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר כֹּה
 26 מִלְכָּא: לְקַצַּת יִרְחִין תְּרִי־עֶשֶׂר עַל־הַיּוֹכַל מַלְכוּתָא
 27 דֵּי בְבַל מְחַלְךְ הוּהּ: עֲנָה מִלְכָּא וְאָמַר הֲלָא דְאִהוּא
 28 בְּבַל רִבְתָּא דֵּי־אַנְהּ בְּנִיתָהּ לְבֵית מַלְכוּתָא בְּתַקְרָה חֲסִנִי
 וְלִיקֵר הִדְרִי: עוֹד מִלְתָּא בְּפִם מִלְכָּא קָל מִדְּשְׁמַיָּא
 29 נְפַל לְךָ אִמְרִין נְבוּכַדְנֶצַּר מִלְכָּא מַלְכוּתָא עֲדַת מְנַךְ:
 וּמִדְּאַנְשָׁא לְךָ טָרְדִין וְעַסְחִיוֹת בְּרָא מְדוּרָךְ עִשְׂבָּא
 30 כְתוּרִין לְךָ וְיַטְעִמוּן וְשִׁבְעָה עֵדְנִין יַחְלִפוּן עֲלֶיךָ עַד וְדֵי
 תִנְדַּע דֵּי־שְׁלִיט עֲלִיָּא בְּמַלְכוּת אַנְשָׁא וְלִמְן דֵּי־יַצְבָּא
 31 יִתְנַנְהּ: בְּהַ שְׁעֵתָא מִלְתָּא סַפַּת עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר וּמִדְּאַנְשָׁא ל
 טָרִיד וְעִשְׂבָּא כְתוּרִין יֹאכַל וּמִטְל שְׁמַיָּא גְשִׁמָּה יַצְטַבַּע
 32 עַד דֵּי שְׁעֵרָה בְּנִשְׁרִין רִבָּה וְשִׁפְרוּהֵי כְצַפְרִין: וְלִקְצַת
 יוֹמִיָּא אָנְהּ נְבוּכַדְנֶצַּר עֵינֵי וְלִשְׁמַיָּא נְטִלַת וּמְנַדְעֵי עֲלֵי
 יִתּוּב וְלַעֲלִיָּא בְּרַכְתָּ וּלְחֵי עֲלָמָא שְׁבַחַת וְהִדְרַת דֵּי שְׁלִמְנָה
 33 שְׁלִטֵן עֲלָם וּמַלְכוּתָהּ עַסְדֵּר וְדֵר: וְכַל־דְּאַרְי אַרְעָא בְּלָה
 חֲשִׁיבִין וּבְמַצְבִּיָּה עֶבֶר בְּחִיל שְׁמַיָּא וְדְאַרְי אַרְעָא וְלֹא
 34 אִיתִי דֵּי־יִמְחָא בִידָהּ וְיֹאמַר לָהּ מַה עֲבַדְתִּי: בְּהִזְמִנָּא
 35 מְנַדְעֵי וְיִתּוּב עֲלֵי וְלִיקֵר מַלְכוּתֵי הִדְרֵי וְיוּי יִתּוּב עֲלֵי
 36 וְלֵי הִדְבְּרֵי וְרַבְרַבְנֵי יִבְעִין וְעַל־מַלְכוּתֵי הִתְקַנְתָּ וְרַבּוּ
 יִתִּירָה

25 That they shall drive thee from men, and thy dwelling shall be with the beasts of the field, and they shall make thee to eat grass as oxen, and they shall wet thee with the dew of heaven, and seven times shall pass over thee, till thou know that the most High ruleth in the kingdom of men, and giveth it to whomsoever he will.

26 And whereas they commanded to leave the stump of the tree roots; thy kingdom shall be sure unto thee, after that thou shalt have known that the heavens do rule.

27 Wherefore, O king, let my counsel be acceptable unto thee, and break off thy sins by righteousness, and thine iniquities by shewing mercy to the poor; if it may be a lengthening of thy tranquillity.

28 ¶ All this came upon the king Nebuchadnezzar.

29 At the end of twelve months he walked in the palace of the kingdom of Babylon.

30 The king spake, and said, Is not this great Babylon, that I have built for the house of the kingdom by the might of my power, and for the honour of my majesty?

31 While the word was in the king's mouth, there fell a voice from heaven, saying, O king Nebuchadnezzar, to thee it is spoken; The kingdom is departed from thee.

32 And they shall drive thee from men, and thy dwelling shall be with the beasts of the field: they shall make thee to eat grass as oxen, and seven times shall pass over thee, until thou know that the most High ruleth in the kingdom of men, and giveth it to whomsoever he will.

33 The same hour was the thing fulfilled upon Nebuchadnezzar: and he was driven from men, and did eat grass as oxen, and his body was wet with the dew of heaven, till his hairs were grown like eagles' feathers, and his nails like birds' claws.

34 And at the end of the days I Nebuchadnezzar lifted up mine eyes unto heaven, and mine understanding returned unto me, and I blessed the most High, and I praised and honoured him that liveth for ever, whose dominion is an everlasting dominion, and his kingdom is from generation to generation:

35 And all the inhabitants of the earth are reputed as nothing: and he doeth according to his will in the army of heaven, and among the inhabitants of the earth: and none can stay his hand, or say unto him, What doest thou?

36 At the same time my reason returned unto me; and for the glory of my kingdom, mine honour and brightness returned unto me; and my counsellors and my lords sought unto me; and I was established in my kingdom, and excellent majesty was added unto me.

22. v. יחור י. ibid. עלאה קרי. ibid. סחח בסיס. 24. v. יחור י. ibid. במקום א'
 28. v. סחח באחסו. ibid. יחור י. ibid. עלאה קרי. 31. v. ולעלאה קרי. 32. v. דיוו קרי
 ibid. ד' במקום א' ibid. דיוו קרי

37 Now I Nebuchadnezzar praise and extol and honour the King of heaven, all whose works are truth, and his ways judgment: and those that walk in pride he is able to abase.

CHAPTER V.

BELSHAZZAR the king made a great feast to a thousand of his lords, and drank wine before the thousand.

2 Belshazzar, while he tasted the wine, commanded to bring the golden and silver vessels which his father Nebuchadnezzar had taken out of the temple which was in Jerusalem; that the king, and his princes, his wives, and his concubines, might drink therein.

3 Then they brought the golden vessels that were taken out of the temple of the house of God which was at Jerusalem; and the king, and his princes, his wives, and his concubines, drank in them.

4 They drank wine, and praised the gods of gold, and of silver, of brass, of iron, of wood, and of stone.

5 ¶ In the same hour came forth fingers of a man's hand, and wrote over against the candlestick upon the plaister of the wall of the king's palace: and the king saw the part of the hand that wrote.

6 Then the king's countenance was changed, and his thoughts troubled him, so that the joints of his loins were loosed, and his knees smote one against another.

7 The king cried aloud to bring in the astrologers, the Chaldeans, and the soothsayers, And the king spake, and said to the wise men of Babylon, Whosoever shall read this writing, and shew me the interpretation thereof, shall be clothed with scarlet, and have a chain of gold about his neck, and shall be the third ruler in the kingdom.

8 Then came in all the king's wise men: but they could not read the writing, nor make known to the king the interpretation thereof.

9 Then was king Belshazzar greatly troubled, and his countenance was changed in him, and his lords were astonished.

10 ¶ Now the queen by reason of the words of the king and his lords came into the banquet house: and the queen spake and said, O king, live for ever: let not thy thoughts trouble thee, nor let thy countenance be changed:

11 There is a man in thy kingdom, in whom is the spirit of the holy gods;

34 יתירה הוֹסֵפֶת־לִי: בְּעֵן אֲנִי נִבְכַּדְנֶצַּר מִשִּׁבַּח וּמְרוֹמָם
וּמְהִדָּר לְמֶלֶךְ שָׁמַיָא דִּי כָל־מַעֲבָדוֹהִי קָשׁוּט וְאַרְחָתָהּ
דִּין וְדִי מִהֲלִבֵּין בְּגוֹה יָבֵל לְהַשְׁפִּילָהּ:

CAP. V. ה

ה
א בִּלְשַׁאצַּר מֶלֶכָא עֲבַד לְחֵם רַב לְרַבְרַבְנוּהִי אֶלְף וְלִקְבָל
2 אֶלְפָא חֲמָרָא שְׁתָּהּ: בִּלְשַׁאצַּר אָמַר ׀ בְּטַעֲם חֲמָרָא
לְהוֹתִיָּה לְמֵאנִי דְהַבָּא וּכְסָפָא דִּי הַנְּפִק נְבוּכַדְנֶצַּר
אֲבוּהִי מִדְּהִיכְלָא דִּי בִירוּשָׁלַם וַיִּשְׁתּוּן בְּהוּן מֶלֶכָא
3 וְרַבְרַבְנוּהִי שְׁנִלְתָהּ וּלְחִנְתָּהּ: בְּאֲדִין הוֹתִיו מֵאנִי דְהַבָּא
דִּי הַנְּפִקוּ מִדְּהִיכְלָא דִּי־בֵית אֱלֹהָא דִּי בִירוּשָׁלַם וְאַשְׁתּוּ
4 בְּהוּן מֶלֶכָא וְרַבְרַבְנוּהִי שְׁנִלְתָהּ וּלְחִנְתָּהּ: אֲשְׁתּוּ חֲמָרָא
וְשִׁבְחוּ לְאֱלֹהֵי דְהַבָּא וּכְסָפָא נְחָשָׂא פְרוּזָא אַעֲזָא
ה וְאַבְנָא: בְּהַשְׁעִתָּא נִפְקוּ אַעֲבָדִין דִּי יַד־אֲנָשׁ וְכַתְּבִין לְקַבָּל
נְבִרְשָׁתָא עַל־גִּירָא דִּי־כַתֵּל הִיכְלָא דִּי מֶלֶכָא וּמֶלֶכָא
6 חוּה פֶּס יָדָא דִּי כְּתָבָא: אֲדִין מֶלֶכָא וַיִּזְהִי שְׁנוּהִי
וְרַעֲיָנְהִי יְבַהֲלוּנָהּ וּקְטַרִי חֲרָצָה מִשְׁתַּרְדִּין וְאַרְכְּבָתָהּ דָּא
7 לְדָא נְקִשְׁוּן: קָרָא מֶלֶכָא בְּחִיל לְהַעֲלָה לְאַשְׁפּוּיָא כְּשִׂדְיָא
וְגוּרְיָא עָנָה מֶלֶכָא וְאָמַר ׀ לְחַפְיָמִי בְּבֵל דִּי כָל־אֲנָשׁ
דִּי־יִקְרָה כְּתָבָהּ דָּנָה וּפְשָׁרָהּ יְחֻנְנִי אַרְגוּנָא יִלְבַּשׁ
וְהַמְנוּכָא דִּי־דְהַבָּא עַל־צוּאָרָהּ וְתִלְתִּי בְּמַלְכוּתָא יִשְׁלַט:
8 אֲדִין עָלְלִין כָּל חַפְיָמִי מֶלֶכָא וְלֹא־כְהִלִּין כְּתָבָא לְמַקְרָא
9 וּפְשָׁרָא לְהוֹדְעָה לְמֶלֶכָא: אֲדִין מֶלֶכָא בִּלְשַׁאצַּר
שָׁנִיא מִתְבַּהֲל וַיִּזְהִי שְׁנִין עֲלוּהִי וְרַבְרַבְנוּהִי מִשְׁתַּבְּשִׁין:
י מִלְכָּתָא לְקַבָּל מֵלִי מֶלֶכָא וְרַבְרַבְנוּהִי לְבֵית מִשְׁתּוּיָא
עֲלִילַת עֲנַת מִלְכָּתָא וְאַמְרַת מֶלֶכָא לְעַלְמִין חַיִּי אֶל־
11 יְבַהֲלוּךְ רַעֲיוֹנְךָ וַיִּזְדַּן אֶל־יִשְׁתַּנּוּ: אִיתִי נְבִר בְּמַלְכוּתְךָ
דִּי

דִּי v. 5. נפקה קרי. v. 7. כשדא קרי. ibid. דמניכא קרי. v. 8. יתור ל. ibid. א במקום ד
v. 10. פתח בארצה ויתור ל. ibid. יתור ה